

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telesni uročništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitar-
jeva ulica št. 6,

Praznik krščanskih sindikatov v Belgiji

Bila je mala belgijska dežela, v kateri so se po prizadevanju krščanskih mož, duhovnikov in laikov, že pred znamenito okrožnico Leona XIII. »Rerum novarum«, ki ostane za vse čase osnova gospodarski in socialni politiki katoliškega krščanstva, začeli organizirati katoličani v tako imenovane sindikate, to je v strokovne zveze delavstva. Prav ta prizadevanja so bila, ki so dala velikemu papežu pobudo in povod, da je temu gibanju pomagal s svojo okrožnico, da se je moglo širiti in se ideološko zgraditi do vrhunca. Val iz Belgije je obšel tudi Francijo, kjer se grof de Mun ni pomisljal, da v najneugodnejših okoliščinah, ko se je marksizem širil s pomočjo takratnih brezverskih režimov svobodomiselnega velemeščanstva, snuje male krožke, ki so se pečali s socialnim vprašanjem, in so začeli tudi male skupine krščanskih delavcev bodriti, da so se strokovno organizirali. Na Nemškem pa je bil veliki škof Emanuel Ketteler v stalni zvezi z belgijskim in francoskim krščansko-socialnim pokretom, kakor se je takrat imenoval, in baron Vogelsang ter Lueger sta ta pokret prenesla v podonavske dežele. Krščanski sindikati v Belgiji imajo danes za seboj 50 let dela in truda, na katerega lahko gledajo nazaj z največjim zadoščenjem in ponosom.

Ta krščansko-socialni pokret nikakor ni bil odvisen od marksizma, niti se ni naslanjal nanj, ampak sega daleč nazaj v zgodovino tja do Tomaža Campanella in Tomaža Moora in do nekaterih družboslovcev 18. stoletja, ki so bili prepričani, da pravična ureditev države sploh ni mogoča drugače, kakor na etičnih načelih krščanstva. V tem smislu so tudi jezuiti že v 16. in 17. stoletju osnovali nekatere krščanske socialne vzdrževalne v Južni Ameriki. Bili so to španski in portugalski očetje Družbe Jezusove, ki so se učili pri velikem katoliškem modroslovcu in družboslovcu Suarezu. Popolnoma zmotno je in zgodovinska neresnica, da je socializem kot sestavni del delom in kapitalom, med vladajočimi in vladanimi, med proizvajalci in porabniki, šele izum žida Marxa, marveč imamo že danes pred njim mislece, ki so se s tem vprašanjem bavili na osnovi krščanske morale. Marksizem je celo nekatera osnovna načela krščanskega nazora o državi in družbi ter gospodarstvu povzel iz krščanske filozofije in morale, jih je pa izpačil v smislu brezbožne filozofije devetnajstega stoletja, tako da ravno marksizem, ki na vsa usta dolži krščanski socializem, da je »utopija na popolnoma neznanstveni podlagi«, predstavlja največje socialno utopijo, ki se prav danes z največjim huminom in v največjih krčih državljanske vojne in političnih ter moralnih kriz ruši, v kolikor se ni naravnost prelevil v zmerni socialni reformizem vladajočega velemeščanstva. Ni se tresnila Marxova neznanstvena napovedba, da bo kapitalizem kar po nekih »železnih zakonih« zrušil in napravil mesto socializmu. Javov se je izkazal tudi nauk o čudežu, ki ga bo povzročil razredni boj, in kot največja bajka je razkrinkala marksistično dogma, da se bo s spremembo načina gospodarskega proizvodnje in socialnih odnosov avtomatično spremenila tudi človekova narava in človeška naravnost. Pa ne samo, da je marksistična utopija doživela polom sama v sebi, marveč je vzbudila tudi močan odpor fašizma, ki se nikakor ni izkazal kot kratek prehodni pojav v kapitalistične reakcije, kakor so mislili marksistični modrirani, marveč ima nekatere svoje osnove tudi v duhovnem ustvarjanju, v naravnem gledanju in v metafizičnem preobratu človeške miselnosti, naj bo deloma še tako zmoten. Sploh se je znanstvena izhodna točka marksizma, da so vsi svetovni pojavi le odsvit gospodarskih dogajanj, razodela ne kot znanstven izsledak, ampak kot gola fikcija, izmislec brezbožnega in načeloma materialističnega marksizma.

Krščansko-socialno gibanje, ki ima danes za seboj pol stoletja, če ga gledamo samo kot strokovno organiziranje delavstva, ima torej svojo popolnoma neodvisno podlago v krščanski filozofiji, morali in gledanju sveta ter človeka. Njegova izhodna točka je nepobitna resnica o prvenstvu duha nad gmoto in nad materialnimi dogajanjmi, ker je gospodarstvo odvisno od razumne duhovne narave in ne narobe. Osnova vsaki družbi ljudi je svoboda posameznika, zaradi katere je človek dvignjen nad ostala bitja po neskončnem dostojanstvu svojega nemurjčnega duha; to svobodo pa vodita razum in odgovornost posameznika pred vsem človeškim občestvom. To občestvo pa je zopet podrejeno večno veljavni naravnostnim zakonom, ki se jim ne sme odtegniti ne posameznik ne družba, ne podložnik ne oblast, ne delodajalec ne delavec. Misel, da so naravnostni zakoni in naravnostni svet le neka »funkcija« gospodarstvenega dogajanja in gospodarskih oblik ter gospodarske in socialne skladnje občestva, je usodna zmotna, na kateri ni mogoče zgraditi boljše družbe, ampak je mogoče samo vsako družbo porušiti in anarhijo. Boj med stanovi je žalostno dejstvo, ne pa načelo, ki bi družbo tvoril in jo mogel preoblikovati v idealno stanje po tako imenovani diktaturi proletariata. Menda je dovolj ruskega zgleda, ki je to resnično očividno potrdil, ker tam ni in tudi ne bo govora o samovladstvu proletariata, marveč imamo opraviti le s samovoljo enega človeka in

Premirje na Dalnjem Vzhodu

Sovražnosti na sovjetsko-mandžurski meji so ustavljene

Moskva ni navdušena za vojno z Japonci

Berlin, 11. avgusta. AA. (DNB.) Iz Moskve poročajo: Japonski odpravnik poslov Šigemicu se je včeraj sestal z Litvinovim. Govorila sta tri ure. O njunem sestanku ni izšlo uradno poročilo, vendar mislijo, da sta govorila o možnostih za mirno ureditev japonsko-sovjetskega spora. Kakor se je izvedelo, sta se popolnoma sporazumela in bi se sovražnosti imele ustaviti 11. avgusta ob 12 po vzhodnem času. Japonski oddelki bi se imeli umakniti en kilometer od postojank, ki so jih zavzemali opolnoči med 10. in 11. avgustom. Ko se japonske čete umaknejo, se bodo sestale vojaške osebnosti obeh strank, da se na mestu samem pogovore o končni likvidaciji obmejnega spora.

V teku razgovorov med japonskim poslanikom v Moskvi in sovjetskim komisarjem za zunanje zadeve je Litvinov predlagal japonskemu poslaniku Šigemicu tole:

1. Ustavitve sovražnosti 11. avgusta opoldne po vzhodnem času, to je ob 5 zjutraj po moskovskem času;
2. sovjetske in japonske čete ostanejo na postojankah, ki so jih zavzele do 10. avgusta;
3. posebna komisija, sestavljena iz dveh sovjetskih zastopnikov, enega japonskega in enega mandžurskega zastopnika bo ugotovila mejo v spornih krajih. Če se komisija ne zedini, pride sporno vprašanje pred razsodnika, kjer se bosta sporazumeli obe pogodbenici;
4. ta odbor bo deloval na podlagi zemljevidov in pogodb, ki so jih podpisali pooblašeni zastopniki Rusije in Kitajske.

Japonski poslanik Šigemicu je pristal na prvi dve točki predloga, zavrnil pa je Litvinovo zahte-

vo po razsodišču. Litvinov ni vztrajal na tretji točki svojih predlogov in je pripombe japonskega poslanika vzel na znanje.

Šigemicu je predlagal, naj se odbor posluži tudi listin, ki jih imata Japonska in Mandžurija in ki niso znani sovjetski vladi. (Te listine se tičejo določevanja mandžursko-sovjetske meje.)

Seja vlade

Belgrad, 11. avg. AA. Nocoj ob 18 je bila seja ministrskega sveta pod predsedstvom dr. Stojadinovića. Na seji so razpravljali o tekočih zadevah, poleg tega pa so sklenili:

1. da se na predlog ministra za socialno politiko in ljudsko zdravje dovoli državna podpora 750.000 din za dograditev Zakladne bolnišnice v Zagrebu, in

2. da se na predlog notranjega ministra za vrne prošnja poslanca Milana Petkovića in tovarišev za ustanovitev nove stranke pod imenom »Kmetstvo in nacionalno gibanje«.

Vojvoda Kentski z jahto okrog Italije

Neapelj, 11. avg. AA. (Stefani.) Jahta, s katero se vozita vojvoda in vojvodinja Kentska, je priplula iz Salerna v Amalfi. Vojvoda in vojvodinja sta si ogledala Castellamare in Stabio, nato sta se pa izkrcala in napravila izlet na Vezuv.

Razstava sladkovodnega ribarstva na jesenskem velesejmu v Belgradu

Belgrad, 11. avgusta. AA. Danes dopoldne je bila v odseku za ribolovstvo v kmetijskem ministristvu konferenca, na kateri so govorili o organizaciji prve državne razstave sladkovodnega ribarstva. Ta razstava bo v okviru belgrajskega jesenskega velesejma od 17.—19. septembra. Posebno pozornost za organizacijo te razstave so posvetili akvarijem, ki jih bo okoli 30 in v katerih bodo prikazali vse vrste živih rib, ki žive v sladkih vodah. Posebno atrakcijo bo nudil velik bazen, v katerem bodo obiskovalci razstave lahko sami lovili ribe. Poseben paviljon bo spremenjen v ribiško restavracijo, v kateri bodo na razpolago vse vrste jedi z ribami. Ribiško združenstvo bo imelo poseben paviljon, v katerem bodo razstavljene razne trojeje in dokumenti starih ribiških organizacij, od katerih nekatere datirajo še iz l. 1772. Vse organizacijske dela so to prvo državno razstavo sladkovodnega ribarstva ima v rokah poseben odbor ribiških strokovnjakov, ki ga je sestavilo kmetijsko ministristvo.

Pripravljajo se licitacije za cestna dela

Belgrad, 11. avgusta. m. V zvezi z razpisom licitacije za modernizacijo ceste Kranj—Jeperca zvečeno, da v gradbenem ministristvu proučujejo tudi ostale načrte, ki jih je izdelala banska uprava v Ljubljani in predložila ministristvu v odobritev. Kakor hitro bodo ti načrti odobreni, bodo razpisane tudi licitacije za ostale ceste. Vsekakor bo še v teku letošnjega leta razpisanih več licitacij za ceste v dravski banovini.

Belgrajske vesti

Belgrad, 11. avgusta. m. V zvezi s Ljubljanskim Narodnim gledališčem sta dopotovala v Belgrad upravnik Narodnega gledališča g. Oton Zupančič in ravnatelj g. Mahkota. Med drugimi je g. Zupančič sprejel tudi g. ministra dr. Krka, ki mu je obljubil vso podporo.

Belgrad, 11. avgusta. m. Gradbeno ministristvo je poslalo banski upravi v Ljubljani vse spise in načrte za zidanje kemičnega inštituta v Ljubljani, naročilom, da v skrajšanem roku razpiše za ta dela prvo licitacijo.

Osebnosti

Belgrad, 11. avg. m. S kraljevim ukazom sta predstavljena: v oddelek državnega računovodstva za računskega inspektorja 6. skupine Josip Janežič, do sedaj pri dravski finančni direkciji v Ljubljani, v vrhasko finančno direkcijo v Banjaluki pa računski kontrolor 7. skupine Ferdinand Drofenik, do sedaj pri dravski finančni direkciji v Ljubljani.

Belgrad, 11. avgusta. m. Z odlokom generalnega ravnateljstva državnih železnic je preveden na lastno prošnjo Jožef Okrbljar za pomožnega risarja 10. stopnje z drugim poviškom.

Milan, 11. avgusta. AA. (DNB.) Po ostavki predsednika občine v Trstu, ki je bil Jud, je imenovan za njegovega naslednika dosedanjí njegov pomočnik Francesco Maruccci.

Trst, 11. avgusta. m. Predsednik italijanske vlade g. Benito Mussolini bo uradno obiskal Trst sredi meseca septembra. Ob priliki bo položil temeljni kamen za vseučilišče v Trstu.

Maršal Blücher

O tem sovjetskem maršalu, ki je prevzel vrhovno poveljstvo nad vse vzhodnosibirsko sovjetsko armado, in katerega ime se je zadnje dni v zvezi s sovjetsko-japonskim sporom pogostokrat imenovalo, je pariški »Tempe« napisal daljši življenjepis, iz katerega posnemamo naslednja poglavja:

»Odkod prihaja ta maršal sovjetske revolucije, obilne široke postave, z ostru oglatu spodnjo čeljustjo, s polnimi odločnimi lici, s živimi očmi, ki globoko pogledajo? Močni brki mu dajejo klasični izraz nekoli srovnega vojaka, čeprav so njegove kretnje mehke in skoraj elegantne in odseva njegova osebnost neko čudno privlačno silo na vse, ki so se mu v usodnih trenutkih približali.«

»O njegovem rojstvu govorijo najbolj čudne stvari. Zaradi tega ga tudi imenujejo nekateri »nepoznani kapitan«, drugi zopet »general Nemo« ali »tajinstveni maršal«, nekateri pa »mož z jekleno krinko« itd. Nekateri ga imajo za »genialnega vojskovodjo, ki je izšel iz Bog zna katerega naroda, drugi trdijo, da je to nekdanji avstrijski stotnik Tytz, tretji pa zatrjujejo, da je to nekdanji častnik nemške cesarske garde in pravi naslednik slavnega nemškega vojskovodje Blücherja, zopet drugi prisegajo, da je to star carski častnik, ki pod izposojenim imenom tudi pod sovjetski služil v Rusiji. Celotno to se je slišalo, da ima ta tajinstveni mož za seboj razburkano prošlost, da je čisto navaden zločinec, ki je ob revoluciji prišel na svobodo in ki sedaj svoje okrvavljene roke skrivajo pod maršalskimi rokavicami.«

»Resnica je bolj enostavna, pa čeprav svoječasni predsednik izvršnega odbora Sverdlov ni mogel Blücherja imenovati s pravim imenom, ko mu je dne 4. septembra 1918 pritril na prsa prvo odlikovanje boljševiške Rusije, namreč red »Rdečega prapora«. Imenoval ga je samo »poveljnik južnouralske čete, Blücher, revolucionar«, ki so ga imeli za izgubljenega. Resnica je bolj enostavna. Vasilij Konstantinovič Blücher je preprosti sin preprostega ruskega kmeta-mužika, ki ga je boljševiška revolucija, kakor na stotine drugih, vrгла naenkrat na površje. Tako je treba razlagati nevednost Sverdlova. Tako tudi vsa ta nasprotujoča si mnenja o pojstvu tega revolucionarnega generala. V času robove in kmečkega podložništva so mužiki Bog zna iz kakšnih fantastičnih razlogov dajali sinovom imena ljudi, o katerih so slišali, da so bili veliki. In ime je ostalo v družini. Zakaj? Nikdo se o tem ni spraševal, nikdo belil glave. Vasilij Konstantinovič Blücher je bil rojen leta 1889 v Poškoni v nekdanjem mestu Nikol'sk-Uralski, današnjem Vorosilovsku. Delal je v tam mošnji tovarni in revolucionarni življenjepis mu kot prvo veliko dejanje pripisujejo stavko, ki jo je tamkaj leta 1910 organiziral in bil zato oboje na dve leti zapora. Leta 1916 se je pojavil na fronti, ko je bil hudo ranjen in vrnjen nazaj v zaledje. Delal je v tovarnah v Kazanu, Sormov in Samari. V zadnjem mestu je ob revoluciji postal ustanovitelj sovjetske oblasti. Na tem mestu je kmalu pokazal svoje sposobnosti. Bil je drzen, vztrajen, dober organizator. Moč volje in oblasti. Ataman Dutov v Orenburgu je prvi pognal kozake v boj proti novemu režimu. Blücher se je z delavci postavil v bran. Prišli so na pomoč kmetje

s puščavskih step, Kalmiki, mladi kozaki, pijani od novih možnosti, bivši avstrijski in nemški ujetniki, ki so tavaljevo iskali svobodo. Vse je Blücher zbral, si jih podredil, jih oborožil in se vrغل na atamana Dutova in ga strl. Leta 1917 je Dutov izgubil nekje v kirgizskih stepah.«

»Zatem je Blücher slišal, da so Čehoslovaki pognali sovjetske oblasti«

Plavž sv. Heme pri Nomenju izkopan

Prvo železarsko industrijsko podjetje v srednjem veku na Slovenskem

Zopet kopljejo v Bohinju. Arheolog Šmid nam zopet odkriva nejasne strani zgodovine naših gorenjskih krajev — se je razneslo pretekle dni po Gorenjskem.

Da, gosp. prof. Šmid zopet koplje; lani je kopal in predlanskim, in kopal je v Bohinjski dolini že leta 1907, ko nam je odkril na Zalah v Srednji vasi v Bohinju najstarejše staroslovenske grobove iz 8. stoletja. po Kr. v Bohinjskem kotu.

Dosedanja odkritja prof. Šmida

Preglejmo na kratko, kaj vse je g. prof. Šmid lo sedaj že izkopal v Bohinju. Omenil sem že staroslovenske grobove na Zalah v Boh. Srednji rasi iz 8. stol. po Kr. Na Ajdovskem gradu je lani izkopal dokaze, da je bila v Bohinju tudi že višja kultura pred prihodom Slovanov, in sicer v grobišču in gradišču Karnov na Ajdovskem gradu izkopal iz 5. stol. pr. Kr. zanimivo sponko, fibulo,

Idkopavanje plavža sv. Heme. Na desni se vidi obkopa odprtina, ki jo kopač odkopava, odprtina, tjer so s primitivnimi mehoji dovajali plavžu zrak

sa kateri sta obešeni dve kovinasti miniaturni žoki, ki sta branili ljudi pred uroki, poleg drugih sponk, okraskov, uhanov, vaz in drugih zgodovinskih znamenitosti, ki so jih imeli na Ajdovskem gradu naseljeni Iliri iz rodu Karnov. Ugotovil je lajše, da so bila gradišča tudi na Dolnjem in Gornjem gradišču, ki sta bili važni strateški postojanki za naseljene Karne in kasneje rimske koniste po vsej Bohinjski dolini, ki so jih po gori naseljenih Judah opozarjala na prihod Langobardov, Tevtonov (Germanov) in Hunov za časa preseljevanja narodov najbolj. Tudi na Dunaju pri fereki ob stari cesti je prof. Šmid lani odkril gradišče, ki je zapiralo prehod iz spodnjih v zgornje predele Bohinjske doline. Ob Bohinjskem jezeru na Malem in Velikem gradu, v Bitunah na Ryabovem travniku, nad vasjo Lepence, vse to je prof. Šmid že kopal in odkrival nove in nove znamenitosti. Odkril nam je prve primitivne kovačnice in topilnice železne rude v nekaterih izmed omenjenih krajev — našo gorenjsko železarsko zgodovinsko tradicijo nam je odkril, ki sega 25 stol. nazaj, še pred čas Rimljanov, v čas Ilirrov, ki so živeli v 5. stol. pr. Kr. v Bohinjski dolini.

G. prof. Šmid pa nam je te dni odkril novo stran naše nejasne železarske zgodovine in novo

Prof. Šmid pri izkopavanju plavža sv. Heme

svetlejšo stran iz zgodovine slovenske svetnice sv. Heme, ki je pokopana v Krki na Korškem in kamor je prav te dni veliko romanje na njen grob — pri Koritih pri Nomenju železarsko topilnico, plavž sv. Heme.

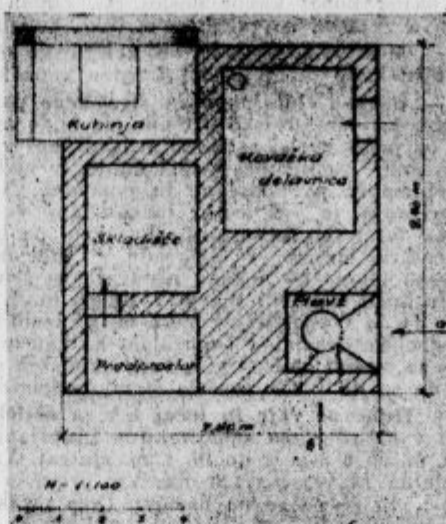
Iztopil sem v Nomenju. Dež je po malem rosil. Na polju ob cesti srečam sklonjeno plevico, staro ženko, ki sem jo pobral, kje kopljejo. Kmalu sem zvedel približno smer, ki mi jo je plevica pokazala proti skalnatim stenam čez Savo. Kmalu pa sem tudi bil preko sezonsko postavljenega mosta, ki so ga domačini postavili čez Savo, da bodo po bližnji poti spravili nakošeno seno iz Rovt nad Koriti. Skozi zaraščeno grmovje ob Savi sem se napotil naprej v smer, kot mi jo je ženica pokazala. Kot v džungli je tod grmovje, prepleteno z ovijalkami, ki se pri nas imenuje srebro. Rinil sem se skozenj in — udarec železnega predmeta ob kamen mi je vzbudil pozornost in odkril želeno smer, kamor mi je iti. Res, ko sem preskočil mali potoček, nazvan Plavževka (kar sem kasneje zvedel, da se tako imenuje), zagledam dva kopača in gospoda lepo belih las, g. prof. Šmida, ki sem ga do sedaj poznal le po slikah, iz dnevnega časopisa, sedajčega poleg kopačev, ki so kopali ob visokih smrekah. Predstavim se in že mi je silno prijazni g. prof. Šmid tolnačil in razkazoval in odpiral tisto dobo iz naše železarske zgodovine, o kateri je bore malo ali skoraj nič zapiskov. O tem, kar pa je pod globoko rušo in po koreninami smrek g. prof. Šmid našel, pa popolnoma nič. Tradicija pravi, da je sv. Hema imela obilo rudnikov in topilnic, celo za zlato in srebro, na Kranjskem pa za železne rude, in sicer v Bohinju, ki jih omenjajo tudi briksenški rudarski urbarji iz 11. stol. Log, Bitnje, Nemški rovt, kjer je v cerkvi še slika, ki predstavlja snidenje sv. Heme

s svojim možem Viljemom na vrhu prelaza Bače, ko se je le-ta s posestev v Italijo ali pa z romanja v Rim oblečen v popotni plašč, vrnil. Vse to je bilo last sv. Heme, ki je prebivala v teh krajih. »Vzemi, kar je tvojega,« je rekla rudarju, kovaču, željnarju ali plavžarju, vsakomur, ki je bil njen služabnik, ko je na plačlini dan držala v predpasniku denar. Tisti časi so bili trdi, vsak je res vzel toliko, kolikor je zaslužil. Povest pa tudi pravi, da so uporni rudarji sv. Hemi ubili oba sina, in ko je izgubila še moža, je zapustila Kranjsko, naselila se je na Korškem, kjer je v Krki ustanovila samostan in kjer je tudi pokopana.

Plavž sv. Heme

Pri Koritih pri Nomenju je g. prof. Šmid ob stari srednjeveški poti čez Baško sedlo v Italijo odkril topilnico sv. Heme, s čimer je tudi potrdil, da je bilo ustno izročilo čista resnica. Omenjena srednjeveška pot je vodila čez Nemški rovt, čez Baško sedlo! Globoko v dolini ob Savi pa topilnica sv. Heme in obenem postojanka, ki je aveti Hemi varovala prosto pot v Italijo do pridelkov na svojih posestvih tam, vina in olja, pa tudi prosto pot za trgovino z železom, ki ga je sama pridelovala.

Topilnica je stara nekako 700 let, po ugotovitvah prof. Šmida. Obstojala je iz plavža, kovaške delavnice, ki je ločena od plavža po 1,5 m debeli steni, predprostora, ki je bil na spodnjo stran odprti, skladišča, kjer so se našli drobci rude, in kuhinje z ognjiščem na sredi dimenzij 1,4x1,4 m. Razen kuhinje, ki je bila lesena, je bilo vse ostalo zidano iz kamna in apna. Zelo zanimiv je po mnenju prof. Šmida plavž kot tak, zakaj prof. Šmid pravi, da tako velikega v vsej svoji 39-letni arheološki praksi do sedaj še ni našel. Prav tako je po njegovem mnenju tudi zelo zanimiva žilindra, ki se je našla v neposredni bližini odkopanega plavža, zaradi svoje živo zelenomodre barve, in ruda, odnosno koščki železa, ki so se našli, kot

Plavž sv. Heme

že omenjeno, v skladišču in na dnu plavževga jaška. Drugih najdb do sedaj ni bilo, razen železnega kavlja, ki ga je prof. Šmid našel na mestu nekdanje oglarske kope, ki je bila v neposredni bližini topilnice, in brusa, ki so ga našli v kovaški delavnici.

Štirideset analiz železa iz grobišč in gradišč ter topilnic predrimske in rimske dobe iz naših krajev ima g. prof. Šmid do sedaj že izgotovljenih, ki bodo po njegovem mnenju docela razjasnile vključno z analizami tega železa in te žilindre iz srednjega veka iz plavža sv. Heme ne samo pokrelo rude posameznih topilnic, pač pa tudi pokrelo železa, ki ga je našel v grobiščih in gradiščih, dalje pa tudi način proizvodnje železa iz rud od predrimske dobe do srednjega veka na podlagi primerjanja posameznih analiz, kar mu bo vzel še dosti časa za študij. Prav iz ozira, da je našel topilnico iz srednjega veka, ki mu je dala žilindro in železo iz te dobe, pa je profesor

Šmid s svojo najdbo še posebno zadovoljen. Lani je plavž sv. Heme in ga je tudi našel.

Res, da so znani prvi načini pridobivanja železa v primitivnih topilnicah, kjer so v pitve kadunje nalagali plašč oglja, potem pla

Kaj pravite?

Nedavno sem opazoval, kako se je neki težki tovorni avtomobil skušal na cesti obrniti. Prišel je rilenko z nekega dvorišča in se skušal na ulici obrniti. Na vse strani se je obratila, rju, trobil, pa je ulica bila preozka za ta maneuver. Končno se je kofer razhudil, močno pritisnil, tovorni avto se je takadil na pločnik in v vrtno ograjo ob njem ter mogočno oddrdal naprej po ulici. Vrtna ograja je bila močno poškodovana. Slučajno je last javnega državnega poslopija. In država bo sedaj štela zopet nekaj stolakov iz javnih, to je iz davkoplačevalskih sredstev, da ograjo popravi. Ali se je kofer ali lastnik avtomobila javil pri upravi tega poslopija in ponudil, da škodo povrne? Ali pa ima v napolnem primeru opazovalec dolžnost, da v obrambi davkoplačevalskega šepa tega brezbrizneža javi, da bo plačal škodo, ki jo je napravil? Kaj pravite?

Po britju Vas ne bo skelela koža, ako uporabljate Gregoričev „Borosan“. Zahtevajte brezplačen vzorec v Drogeriji Gregorič, Ljubljana, Prešernova 5.

Koledar

Petek, 12. avgusta: Klara, dev. Hilarija, muč. Sobota, 13. avgusta: Janez Berhman, spoznavalec; Kasijan, mučenec.

Osebnosti

Za dekana leskorske dekanije je bil imenovan g. Golob Franc, mestni župnik v Kostanjevici.

Sodnik okrožnega sodišča g. Ivan Kovač je imenovan za sodnika apelacijskega sodišča v Ljubljani.

Na teškem tehničnem visokem učilišču v Pragi so bili diplomirani naslednji gospodje: na oddelku arhitekture in visokih gradenj g. Ljubo Humeč, na oddelku strojnega inženirstva g. Peter Keršič, na oddelku zavarovalne tehnike g. Franc Oražem. Čestitamo!

Za pogodbeno poštarico pošte Motnik je imenovana gđc Ivana Gobec, poštna odpravnica.

Samo še danes! Vesela DANIELLE DARRIEUX opereta

PLES V OPERI

KINO MATICA ob 16, 19.15 in 21.15

Izostanek nekaterih izletniških vlakov v nedeljo, dne 14. avgusta, preklican. Dne 11. avgusta t. l. na tem mestu priobčena notica o izostanku nekaterih izletniških vlakov na progi Ljubljana-Jesenice, Ljubljana-Karlovac s priključnimi programi in Celje-Dravograd-Meža se s tem razveljavlja. V nedeljo, dne 14. avgusta bodo vozili vsi vlaki kot normalno ob nedeljah in praznikih.

Aljažev klub obvešča tem potom prijatelje gora, da bo služba božja v nedeljo 14. t. m. in v ponedeljek 15. t. m. po sledečih postojankah: Kredarica ob 6 obkrož, Vrata ob 10, Zabraška planina ob 9, Kofce ob 10.

V Kamniški Bistrici bo na Marijin praznik, dne 13. t. m. ob 10 sv. maša s pridigo in ljudskim petjem. Sv. maša bo daroval in pridigoval g. Miha Jenko, župnik iz Most v Ljubljani. Vsi prijatelji narave in planin lepo vabljeni!

Prijavni rok za romanje k sv. Hemi podaljšani. Ker vedno bolj raste zanimanje za romanje ljubljanske škofije na grob sv. Heme v Krko na Koroško v dne 20. in 21. t. m., podaljšujemo rok za prijave do 16. t. m. Ta dan mora imeti vodstvo romanja (Salezijanski zavod Rakovnik, Ljubljana 8.) v rokah po dve sliki, podatke in dovoljenje okrajnega načelnstva za vsakega romarja.

Pri korpulentnih ljudeh se izkaže naravna »Franz-Josefova« grenka voda kot zanesljivo in prijetno delujoče sredstvo proti zaprtju, katera se uporablja brez posebne diete. »Franz-Josefova« grenka voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami. Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Petdesetletnica mariborskega združenja marjarjev in obni zbor zveze združenj dravske bavovine bo nepreklicno dne 14. in 15. avgusta 1938 v Mariboru. Prijavljeni zastopniki združenj naj kujejo na obeh oddelkih postaji celotno karto in zahtevajo železniško izkaznico obrazec K 13 (Mariborski teden). Obe prireditelji se vršita v dvorani »Gambrius« (vogal Gledališče in Gregorčičeve ulice).

Slanje ponesrečenec avtomobilske nesreče pri Brezjah je dovoljno. Med petimi ranjenci, ki so jih prepeljali v bolnišnico, je bil najhujše poškodovan posestnik Vidie iz Podgorja pri Kamniku. Ta je ostal še v Leonišču, vendar pa ni nobene nevarnosti za njegovo življenje in se bo v kratkem že lahko vrnil v domačo oskrbo. V bolnišnici je še Jože Pavlič iz Podgorja, ki se bo tudi še ta teden vrnil domov, ostali trije pa so takoj v terek zapustili bolnišnico in so v domači oskrbi. Truplo smrtno ponesrečenega Franca Grošlja so prepeljali v Podgorje, kjer so ga v terek jutraj pokopali ob veliki udeležbi prebivalstva iz Podgorja in okolice. Njegova tragična smrt je povsod vzbudila veliko sočutje. Bil je dober in priden mladenič, ki ga bodo domači težko pogrešali. — Blag mu spomin!

Vpisovanje v enoletni trg. tečaj »Hermesc«. Temeljno strokovno trgovsko izobrazbo si pridobite na »Hermescu«, enoletnem trgu. Tečaju v Mariboru. Prijavite se čimprej ravnateljstvu »Hermesc«. Maribor, Zrinjskega trg 1. Zahtevajte prospekte! Vpisovanje vsak dan.

Abiturientom gimnazij in realk. Srečno življenje zavisi od tega, za katero poklic si se odločil. Samota je nalašč za mirno razmišljanje in pravo odločitev. Zato bodo za abituriente duhovne vaje od 22. do 26. avgusta. Začno se prvi dan zvečer ob 6. Prilgasi se čimprej Vodstvu Doma duhovnih vaj, Zrinjskega cesta 9, Ljubljana.

Duhovne vaje za duhovnike bodo v Domu sv. Ignacija (pri sv. Jožefu) v Ljubljani od 16. avgusta zvečer do 20. avgusta jutraj. Naslednji tečaj za duhovnike bo šele v septembru.

Novo kopalnice na Gorenjskem. Ob banovinski cesti Krize-Golnik gradi veliko moderno kopalnice g. Franc Zupan, posestnik in gostilničar v Snakovem (Križ). Kopalnice je že skoraj dograjeno in bo služilo lahko vsemu kraju, da se ne bo treba hoditi tako daleč

na okrog kopat kakor doslej. G. Zupan namerava zgraditi še posebno otroško kopalnico.

Most čez Bistrico ob železniški progi Pristava-Tržič je bil pretekli teden končan.

Uprava ljubljanske strelskega okrožja obvešča vse strelske družine, da bodo letošnje okrožne strelske tekme v Ljubljani v soboto, dne 3. septembra od 14 do 18, v nedeljo 4. septembra pa dopoldne in popoldne. Načrt tekmovanja je isti kakor lansko leto — tudi lovske tarče. Državne strelske tekme pa bodo septembra meseca v Belgradu. Ljubljanska okrožna tekma bo nekaka predvaja za strelce, ki se bodo udeležili tekem v Belgradu. V nedeljo 14. in v ponedeljek 15. t. m. pa bodo tekme strelske družine v Domžalah, na katere vabimo in opozarjamo strelce vseh okoliških družin, da se jih v čim lepšem številu udeležijo.

Duhovne vaje in tečaj KA za učitelje bodo v uršulinskem samostanu v Ljubljani od 13. t. m. ob 6 zvečer do 19. t. m. jutraj. Vzdrževalnina za ves čas 120 din. Vse prisrčno vabljenje. Prijavite se na naslov: Dom dijakinj, Mas

Naše državne finance

Iz poročila finančnega ministrstva je razvidno, da so znašali državni dohodki v mesecu juniju letos 897,8 milij. din, kar pomeni, da so dali 88,46% v proračunu določenega zneska. S tem se letos v juniju državni dohodki bili nižji kot junija lanskega leta. Junija lani so znašali namreč 905 milij. din, junija 1936 pa 745 milij. din. Pripomniti je še, da so maja meseca letos znašali vsi državni dohodki 1.003 milij. din.

Skupno so znašali državni dohodki v prvih 3 mesecih proračunskega leta 1938—1939, t. j. od 1. aprila do 30. junija 1938 2.776,1 milij. din ali 91,17% proračunske vsote. Lani v teh treh mesecih so znašali državni dohodki 2.619,3 milij. din ali 96,03% proračunske vsote.

Da so letos v juniju državni dohodki nižji kot v juniju lani, je pripisovati zlasti zmanjšanju dohodkov državnih podjetij v primeri z lanskim letom. Kajti neposredni davki so dali letos v juniju 161,8 milij. din (med njimi je tudi davek na poslovni promet), dočim so dali junija lani 162 milij. din. Ni pa teh podatkov primerjati s podatki za

maj, ker zapade takrat en obrok zemljarine in so običajno dohodki v maju nad povprečjem.

Istočasno so znašali državni izdatki v juniju letos 914,2 milij. din 99,12% proračunske vsote, ki je znašala 1.015 milij. din. Tako so bili dejanski izdatki meseca junija za 16,4 milij. din višji, kot so znašali ta mesec državni dohodki. Skupno so znašali državni izdatki v prvih 3 mesecih proračunskega leta 1938—1939 2.447,7 milij. din ali 80,32% proračunske vsote.

Objavljeni so nadalje tudi podatki, ki se nanašajo na računsko leto 1938—1939, torej za dobo 15 mesecev skupno. Po teh podatkih so znašali državni dohodki v računskem letu 1937—1938 (15 mesecev) 11.883,7 milij. din, proračun 10.910 milij. din), kar pomeni, da so bili dejanski dohodki za 8,92% nad proračunsko vsoto. Izdatki so znašali 10.729,2 milij. din ali 98,34% proračunske vsote, tako znaša izkazani presežek 1.154,5 milij. din, kar je ena največjih vsot v zgodovini naših državnih financ.

računov naraslo za 71 (65) na 25.757. Vloge so znašale na koncu meseca 1704,2. Promet je znašal 8144,03 (7482,72) milij. din, od tega brez gotovine 57,99 odstotkov.

Nova delniška družba. V trgovinski register v Zagrebu je bila vpisana Slavonija, tvornica furnirja in deščic v Slavonkem Brodu. Glavnica 3 milijone dinarjev. Člani ravnateljstva: Ludvik Reif iz Londona, dr. Herman Dirnbach, Zagreb, Djuro Katušić, Zagreb, nadzorstvo: dr. Adolf Reif, Zagreb, dr. Ferdinand Saulik, Zagreb, Ben Vallet, London. Ravnatelj družbe je Svetozar Delić.

La Dalmatinne. Francoski finančni listi prinašajo vest, da se pogajanja med našo vlado in družbo La Dalmatinne razvijajo ugodneje kot prej. Njih zaključek bo omogočil družbi povečanje njene delavnosti. Glede glasov o zopetnem nakupu instalacij pravijo, da ne odgovarjajo resnici.

Znižanje voznin za izvoz sadja v Nemčijo. Zaradi nelomljenega računanja voznine med rajhom in bivšo Avstrijo so postale vozninske postavke v direktni jugoslovansko-nemški tarifi dražje kot na podlagi drugih tarif in zato tudi neuporabne. Da bi se to popravilo, vsaj za najbolj aktualne predmete kot sadja in povrtnine in da bi se zagotovil izvoz sadja in povrtnin po direktni tarifi, so izdane z veljavnostjo dne 1. avgusta nove tarife, ki so prilagojene novostvorjeni tarifni situaciji. Z novo izdajo tarif št. 14 in 38 za povrtnino in sadje je znatno znižana voznina tako v direktnem prometu (čez jugoslovansko-nemške meje) kakor tudi v prometu skozi Madžarsko (čez madžarsko-nemške meje). Delno frankiranje voznine do nekdanjih avstrijsko-nemških omejenih postaj Passau, Salzburg in Limbach z ozirom na izpremenjeni položaj ni dovoljeno več.

Bata — ni češki Jud. Ker nazivajo nekateri nemški listi Bato češkega Zida, je sedaj šef Batinih tvornic dr. J. A. Bata objavil članek, v katerem ugotavlja, da izvira iz stare katoliške družine, katerega pripadnost katoličanstvu se da dokazati do leta 1576. Sicer pa pravi Bata, da ga ne bi bilo sram biti Jud.

Mednarodni borzni indeksi. Znašal dne 6. avgusta 63,7 (dne 30. julija 63,9), za podlago so vzeli letnišev začetku leta 1927, kot 100. Na posameznih borzah je znašal indeks dne 6. avgusta (v oklepajih podatki za 30. julij): Berlin 45,5 (46,7), London 61,9 (61,3), Pariz 53,8 (54,3), Bruselj 41,9 (43,3), Amsterdam 59,8 (60,2), Stockholm 26,9 (28,7), Curih 62,7 (62,6), Praga 82,4 (84,1), Milan 117,4 (117,4), Newyork 84,8 (82,4).

Ameriški pridelek bombaža. Ceni washingtonski kmetijski urad na 11,9 milij. bal (lanskega cenitev je znašala 18,95 milij. bal).

Borza

Dne 11. avgusta 1938.

Denar

V zasednem kliringu je ostal angleški funt neizpremenjen na 237,20—238,80.

Tudi nemški čeki so ostali neizpremenjeni: v Ljubljani in Zagrebu so beležili 14,445—14,645, v Beogradu 14,4695—14,6695. Nadalje so beležili v Zagrebu za sredjo avgusta 14,42—14,62, za konec avgusta 14,43—14,63 in za sredjo septembra 14,40—14,60.

Grški boni so beležili v Zagrebu 28,65—29,35, v Beogradu 29 denar.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 2,579,803 din, v Beogradu 5,060,000 din. V efektilh izkazuje Beograd 1,495,000 din prometa.

Ljubljana — tečaj s primom:

Amsterdam 100 hol. gold.	2374.16—2388.76
Berlin 100 mark	1745.03—1758.90
Bruselj 100 belg.	733.45—738.51
Curih 100 frankov	996.45—1003.52
London 1 funt	212.26—214.32
Newyork 100 dolarjev	4322.26—4358.57
Pariz 100 frankov	118.47—119.91
Praga 100 kron	150.24—151.34
Trst 100 lir	228.20—231.28

ževati in spoštovati. Delavce se mora tudi zagotoviti možnost, da se udeležijo vsega kulturnega in umetniškega življenja naroda kot enakopraven član občestva. Veliko pažnjo je treba posvetiti ženski kot bodoči materi ter je treba prepovedati ženskam vsako delo, ki ni zanje. Enako velja za otroke in mladeniče. Vsakemu delovnemu človeku pa je treba preiskrbeti plačan dopust in oddih ter možnost, da zboljša svojo moralno in materialno življenjsko raven.

Med sredstvi, ki naj ta cilj dosega, je tudi revija »Freude und Arbeit«, ki ima članke v vseh jezikih ter prinaša slike iz življenja vseh narodov ter nas seznanja s tujimi deželami na podlagi njihovih najzanimivejših posebnosti. Vsak zvezek pomeni naravnost presenečenje po svoji umetniški izdelavi in obliki ter po bogastvu motivov iz delovnega življenja, življenjskega prostora in športa vseh mogočih ljudstev sveta. Treba je reči, da ta revija izpolnjuje veliko vrzel v kulturnem življenju narodov in jo zato priporočamo tudi našim inteligentnim slojem, ker posveča svojo pažnjo čedalje bolj tudi Jugoslaviji. Naroča se lahko v vseh knjižarnah.

★

»Tako sem gledal Jugoslavijec« (So sah ich Jugoslawien). Napisal Edith Posse. Izšlo pri Gräfe und Punzer, Königsberg. Cena 5,20 RM. Pod g

Šangaj — mesto tisočerih nasprotij

Pogledi vsega sveta so danes uprti v Šanghaj: v to velemesto, ki brez dvoma ne igra majhne vloge v svetovni politiki.

Šanghaj je mesto tisočerih nasprotij. Pogosto ga imenujejo »Biser Tihega oceana«. V resnici pa je pravi, presvetel diamant, ki se čarobno lesketa v svoji svetlobi; je ogromen, dragocen kamen, ki daleč presega preprosto lepoto »bisera«.

Vse kriči, vse beši v tem kaosu bogastva in uboštva, v tem križem kražem tisočerih ras in govoric. Povsod se blesti migljajoča, pestra, živahna, gigantska svetlobna reklama: prava ameriška reklama. Krog in krog te obdaja vresčanje in tuljenje: v ušesih ti brne glasovi tisočerih in tisočerih tovarniških in parniških siren. Dan in noč se srde jazz-godbe. Dan in noč vabijo zabavna igrišča plesnih salонов, nočnih klubov, kinov, opernih dvoran in skrivnostnih društev opijskih zakotij, ki delujejo kljub vsem pogonom policije. Revne kože ubožcev se vrste ob strani razkošnih nebotičnikov, ki so bili semkaj prestavljeni iz kamenite puščave New Yorka in Cikaga. Krog ličnih drušvenih vil se vijejo bogati seleni vrtovi, v katerih angleški »gentleman« v prijetni osamljenosti presanjajo svoje proste ure. Ob zidovih pa se stiskajo glasne preproste mornarske krčme, kjer težki vzduh wiskija omamlja pivoce, katerih obrazi ti razodevajo človeka, zrelega za roparske napade, umore in uboje.

Štiri milijone ljudi trepeta in se bori za svoj obstoj v tem modernem Babilonu. Štiri milijone ljudi — štirideset različnih narodnosti. Tu se govori vsak jezik. Policijski ukazi morajo biti objavljeni najmanj v štirih, večkrat celo v osmih jezikih. Tu naletiš na zastopnika vsake rase in vsakega naroda, izvzemši Eskime. Tu živi pri dveh milijonih čistokrvnih Kitajcev in 30.000 Japoncev še 20.000 Rusov, 10.000 Angležev, 10.000 Filipincev, okoli 5000 Francozov, 4000 Amerikancev in okoli 1000 Nemcev. Predstavljajte si še v precej velikem številu tudi vse druge narodnosti.

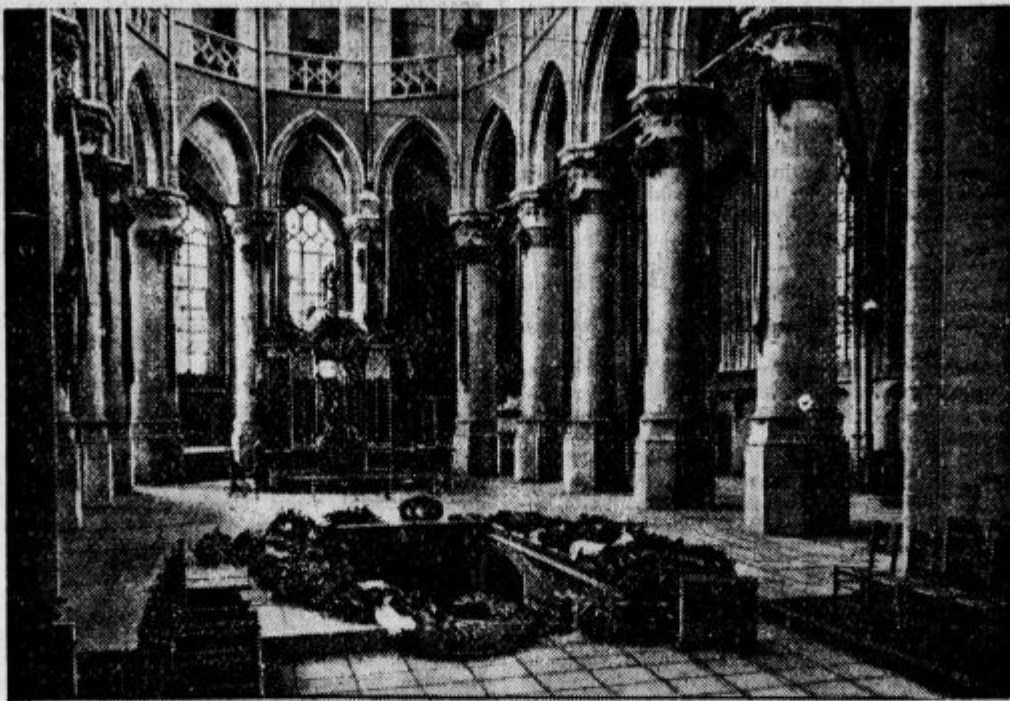
Šanghaj je gotovo najbolj zamotan družabni ustroj na svetu. Sestoji iz treh med seboj popolnoma nezavisnih vrst meščanov, in mestnih oblasti. Mednarodna, ali bolje rečeno, angleško-ameriška koncesija šteje 1,2 milijona ljudi na 8720 kvad. metrov obsegajoči površini. Francoska koncesija obsega 4000 kvad. metrov temeljne površine s 500.000 prebivalcev. Kitajsko mesto končno šteje dva milijona ljudi, med katerimi pa živi še veliko Japoncev.

Velemestna policija je dan in noč na delu. Sestoji iz 5700 močij, med katerimi je 3700 Kitajcev. Ostanek čet sestavljajo Angleži, Japonci, indijski vojaki, Amerikanci in predstavniki drugih držav. Da se presodi težko nalogo, ki jo tu ima policija, naj zadostuje dejstvo, da je bilo samo v zadnjih dvanajstih mesecih 60 težkih na-

padov med roparji in zločinci na eni strani in policijsko četo na drugi strani. Tedaj je bilo prijetih 19.417 oseb, 13 oseb obsojenih na smrt in samo v mednarodni naselbini 60 oseb obsojenih na doživetno ječo. Ob strani policije je še vojska mednarodnih prostovoljcev, ki jim zapoveduje

angleški polkovnik, in katerih 20 oddelkov tvorijo pripadniki več narodnosti. Tu je en angleški bataljon, en portugalski, en filipinski, en ruski in tako dalje.

Veliko milijonarjev in tako tudi veliko roparskih voditeljev si privoščijo svojo lastno telesno stražo, ki jo navadno sestavljajo do zob oboroženi ruski Kozaki. Ti so pobegnili pred boljševizmom v Kino ter veljajo za najzvestejše in najboljše čuvaje tega modernega Babilona.

Grobnica holandske kraljice-matere Eme, ki je v cerkvi v Delftu. Zada je mavzolej Viljema Oranjskega, ki je bil 1533 rojen in 1584 v Delftu umorjen.

Miss Wellington Koo, kitajska bojovnica

Kitajska doktorica

Na zborovanju v Oksfordu, kjer so bili navzoči tudi bivši angleški palestinski minister lord H. Samuel, dalje minister lord Meston, Ramsay Mur in razni angleški znanstveniki, je imela majhna kitajska deklica pametnega obraza predavanje. Govorila je o vpadu Japoncev na Kitajsko, o vsiljeni vojni in o strahotah vojne. Skušala je potrkati na vest svetla in je zares naredila velik vtis na prisotne. »Kdo pa je to dekletce?« so izpraševali drug drugega.

Ta 22letna dijakinja, ki je tako lepo mehko izgovarjala angleščino, ni bila nobena druga ko hči kitajskega poslanika v Parizu, doktorica Wellington Koo. Studirala je — kot mnogo njenih rojakov — na londonski univerzi. Iz svojega življenja pozna bedo in bol svoje domovine, saj je šele nedavno prišla iz Kitajske. Njen oče je znan mednarodnemu svetu kot bivši predsednik Društva narodov in ga v Parizu jako vpoštevajo. Njegova hči je podedovala ogenj prepričevalnega očetovega govora in celo hladni Angleži so se navdušili po njenih besedah, ko je ob koncu predavanja vzkliknila: »Mi nismo hoteli te vojne, katero nam je Japonska naprtila. Vendar se bomo borili za svojo svobodo, dokler ne bomo slavno zmagali.«

Sestre Soong

Ob pogledu na mlado Kitajko se je marsikdo spomnil treh sester Soong, ki so imele v svoji domovini veliko političnega vpliva. Ena živi v

Moskvi. To je gospa Hing-Ling-Sunjatsen, vdova kitajskega predsednika. Najprej je študirala v Ameriki in je postala doktorica. V Maconu, v državi Georgiji, je spoznala doktorja Sunjatsena, ki je kasneje čez več let na Kitajskem postal njegova žena in mu pomagal v borbi za Kitajsko svobodo in se je po njegovi smrti preselila v Rušijo. — Njena sestra Ulaj-Ling je žena maršala Čangkajša in je jako vplivna in spoštovana osebnost. Aj-Ling, najstarejša teh sester, se je poročila s trgovcem Kungom, ki je zaradi ženinega vpliva postal velepodjetnik in kitajski finančni minister.

Prav takšna je miss Koo. Svoje predavanje je sklenila s temile pametnimi besedami: »Mi, Kitajci, se bolj radi, kot drugi narodi, česa naučimo. Ze tisočletja je znano, da se bavimo z znanostjo. Japonska ne zna drugega, ko da svoja sinove vzgaja za vojake. Mi se vojskujemo, kadar se moramo, Japonska pa je dežela militaristov. Pri nas na Kitajskem je na prvem mestu dijak, na Japonskem pa vojak. A znanje je močnejše kot telesna sila. Zatorej mora Kitajeka zmagati. Saj mogoče ne bo zmagala danes, a zmagala bo, pa čeprav čez sto, čez sto petdeset let. To je v naši deželi brez pomena. Kitajeka je stara in velika in mi imamo zadosti časa!«

Lord Samuel, ki je jako spoštljivo poslušal mlado gorečnico, ji je čestital in dejal: »Če bi presojal po vas kitajske moške, potem bo Kitajeka prej zmagala, kot ste vi napovedali. In če bi se združile vse ženske sveta in bi bile teh mihi, kakršnih ste vi, potem sploh ne bi bilo več vojne na svetu!«

Malcolm MacDonald, angleški kolonialni minister, ki proučuje razmere v Palestini

Koliko žrtvujejo ameriški katoličani za svoje šole

Učiteljsko združenje Zedinjenih držav Severne Amerike je pred kratkim imelo v New Yorku svojo letno skupščino. Od 15.000 državnih učiteljev, ki so bili navzoči, je bilo 4000 katoličanov. Na zborovanju je podal podpredsednik katoliške univerze v Georgetownu p. Edmund Walsh poročilo o podporah katoličanov na šolskem področju.

Iz tega poročila je razvidno, da je katoliška Cerkev v Zedinjenih državah žrtvovala preko ene milijarde dolarjev za zdrževanje katoliških šol. Stori la je to v prepričanju, da je človeku potrebna poleg svetne tudi religiozna izobrazba. Vzdrževanje katoliškega šolstva etane letno 300 milijonov dolarjev, ki jih Cerkev žrtvuje vsako leto za svoje univerze.

Rast Cerkev v misijonskih krajih

Kakor poroča msgr. Caselli, načelnik štatištnega urada »Propagande Fide«, je bilo l. 1937. v Aziji 7.911.370 katoličanov, to je za 2 milijona več kot pred desetimi leti.

V Afriki se je število vernikov v desetih letih naravnost podvojilo. Ondi je 6.794.951 katoličanov. Oceanija ima katoliško prebivalstvo 2.506.858 duš.

V vseh pokrajinah, ki so v delovnem krogu »Propagande Fide«, se je v poslednjih desetih letih povečalo število katoličanov od 14.330.629 na 21.143.328.

Ni izgovorai

Ravnatelj: »Ze spet ste prišli za uro prepozno.«

Knjigovodja: »Avto me je povozil.«

Ravnatelj: »Menda nočete reči, da je to trajalo eno uro?«

Št. 200.

Prapor angleški

Besno mrmanje se je odzvalo med templarji. A Rihard je nadaljeval: »Le vrzite se na templestowski stolp! Ondi že vihra prapor Anglije. Bodite pametni in se vdajte močnejšim!«

»Zatožil te bom pri Svetem Očetu v Rimu, ker se vtikaš v naše pravice,« se je jezil veliki mojster, vendar je bil še toliko pameten, da je zapovedal svojim vitezom, ki so se že sami od sebe pripravili na boj, da naj odidejo. In z gromkimi fanfarami so v boju preizkušeni in strah povzročajoči vojščaki počasi odšli.

Kralj je občudovaje zrl za njimi in dejal: »Zal mi je,« je zavzdihnil, »da se na te hrabre bojovnike ni moči zanešt.« Saj je vsakdo sprevidel, da se ti hrabri vojščaki niso umaknili v bojazni, marveč izključno le zato, ker jih je v to prisilila volja velikega mojstra.

Ko je pa izginil poslednji teh vitezov, se je ljudstvo, glasno vzklikajoč, zbralo krog Riharda in njegovih in jih je pozdravljalo, kakor pozdravljamo rešitelje

joč, zbralo krog Riharda in njegovih in jih je pozdravljalo, kakor pozdravljamo rešitelje

V Angliji so se začeli letalski manevri, ki bodo trajali 3 dni in 3 noči in se jih udeleži 900 letal državnega letalstva in bojnih sil v zraku. To bodo največji manevri v zraku, kar jih je sploh kdaj imela kaka država. Na sliki so piloti s plinskimi nalonicami, ki čakajo povelja za manevre.

Narodni odbor za I. mednar. kongres za umetna gnojila

Od 3. do 6. oktobra t. l. bo v Rimu mednarodni kongres za umetna gnojila. Tega kongresa se bo udeležila večina evropskih in veliko tudi izvenevropskih držav, zastopanih po svojih narodnih odborih. Pobudo za sklicanje kongresa sta dali mednarodni kmetijski organizaciji in sicer: Kmetijski inštitut in Internacionalna zveza agronomov-tehnikov v Rimu, ker sta spoznali velik pomen umetnega gnojenja za napredek rastlinske proizvodnje.

Za pravično organizacijo kongresa in za pravično podprtje važnosti umetnega gnojenja se neumorno trudi izvršni odbor kongresa, ki se je obrnil s posebnim pozivom na razne države, da sestavijo izbrpne referate o umetnih gnojilih in umetnem gnojenju ter osnujejo narodne odbore za proučitev tega vprašanja. Narodni odbori imajo poleg tega še nalogo, da delajo vse predpriprave za mednarodni kongres v Rimu, po kongresu pa da širijo med narodom zaključke, sprejete na mednarodnem kongresu glede umetnih gnojil in umetnega gnojenja. Sledeč pozivu izvršnega odbora mednarodnega kongresa za umetna gnojila se je pred kratkim osnoval narodni odbor za umetna gnojila tudi v naši državi. V ta odbor so vstopili predstavniki znanstvenih in praktičnih krogov, ki se bavijo z vprašanji umetnih gnojil in umetnega gnojenja. Tako vidimo v tem odboru predstavnike tovarnen z umetnimi gnojili in predstavnikov ustanov, ki se bavijo s preiskavo, poskusi in kontrolo umetnih gnojil, in kmetovalce. Predsednik narodnega odbora je dr. Dobro Todorovič, profesor kmetijske in šumarske fakultete v Belgradu-Zemunu, podpredsednik dr. Mih. Gračanin, profesor kmetijske in šumarske fakultete v Zagrebu, glavni tajnik dr. St. Nikolić, docent kmetijske in šumarske fakultete v Belgradu-Zemunu. Člani: inž. Bora Milutinović, načelnik ministrstva za kmetijstvo, dr. Emil Popović-Pecija, urednik »Poljoprivrednega glasnika«, Novi Sad, Djoka Dundjerski, posestnik, Novi Sad, Djordje Lederer, posestnik, Čoka, A. Kedl, direktor »Zorke«, Belgrad, A. Krejčić, direktor »Rušec«, Mari-bor, inž. V. Knop, kemik, Celje, dr. M. Mohaček, Zagreb, dr. B. Pešić, Belgrad, dr. Drag. Čosić, Belgrad, inž. B. Pahor, Ljubljana in dr. V. Mandekić, Zagreb.

Predsedništvo narodnega odbora za umetna gnojila sprejema prijave vseh onih oseb v državi, ki se zanimajo za kongres umetnih gnojil in hočejo postati člani narodnega odbora. V veliko korist stvari same bi bilo, če bi se za ta vprašanja zainteresirali najširši kmetijski krogi in njihove organizacije, kakor kmetijska društva, kmetijske zadruge, njihove zveze itd.

Narodni odbor zato najtopleje pozdravlja slehernega, ki se prijavi in želi biti sprejet kot član odbora. Takoj po prijavi pa bo odbor stopil z vsemi člani v najtesnejše stike zaradi nadaljnjega dela in propagande.

Roparski vlom

Zabnica, 10. avgusta.

V noči od 8. na 9. avgust sta vlomila dva roparja v hišo 58 letne Hafner Marije v Dorfarju, župnija Zabnica. Hiša stopi na kraju vasi. V njej je stanovala lastnica sama. Okrog 2 ponoči zašli v veži lahen ropot. S svetilko v roki gre pogledat. Stopi skozi vrata. Nasproti ji stopita dva maskirana moška, eden s samokresom v roki, drugi pa z nožem. Hafnerjeva v obupni grozi zakriči. Roparja navadila nanjo ter jo podere-ta na tla. Klečoč ji na prsih jo davita in z grožnjami, da jo zabodeta, izsilita, da jima pove, kje ima spravljene »pare«. Medtem ko je nekaj eden denar, jo je drugi še vedno davil za vrat. Ker denarja je ni mogel dobiti, jo pustita in odideta spet skozi streho, kakor sta prišla. Levstovo, ka-terega sta vzela pri sosedu, pa sta vrgla v bližnjo njižo. Ko si je Hafnerjeva nekoliko opomogla, je šla klicat sosede. Toda roparja sta že izginila v noč.

Dobrepolje

Jakličev dom. Lopate so zapele dne 9. avgusta. Kulukarji pridno prihajajo. Kopljejo temneje. Napeljalji so že velikansko množino kamna iz peska, tako da v kratkem začnemo z zidanjem. Dne 21. avgusta bo blagoslovitev temeljnega kamna.

Okrožni tabor fantovskih odsekov in deklis-kih krožkov bo 21. avgusta. Od vseh krajev prihajajo poročila, da se prireditve v velikem številu udeležijo. Vesele se fantje, ker bodo sprejeli goste na konjih in na kolesih. Pri prireditvi bo sodelovala domača godba na pihala.

Novi motoriki. Gasilni društvi na Vidmu in v Zagorici sta dobili novi motorni brigalnici. Pri skupni vaji se je pokazalo, da obe dobro delujeta. Požar. V noči od 8. na 9. avgust je začel majno pred ponočjo goreti kozolec, lasti posestnika Ant. Adamiča na Vidmu. Sreča je bila, da je bila noč mirna, sicer bi se požar razširil na sosedna poslopja. Ob tej priliki se je dobro obnesla nova videmska motorna brigalna, s katero so bili takoj na mestu gasilci in tako preprečili razširitev požara, čeprav stoji ta nekaj korakov proč s elamo krita pod in kašča.

Iz Julijske krajine

Strela ubila vola in zaigala hlev. Iz Spodnje Idrije poročajo: V petek 22. julija je med nevihto udarila strela v hlev posestnika Luke Velikonje pd. Graparja v Sp. Kanonliji in ubila enega vola ter povzročila požar, da je v nekaj urah zgorel hlev z nad 100 kv. sena. Zgorela je tudi poleg zehča kašča. Gasilci iz Sp. Idrije so takoj pritekli na pomoč, da so obvarovali hišo in kozolec. Kmet ni bil zavarovan. — Nove orgle. Na Veliki smareti, ki je glavni farni praznik, blagoslovimo nove orgle, ki jih postavlja tiskar Valiček iz Gorice. Kdor se zanima, naj pride pogledat in poslušat. Pobožni romarji pa so posebno vabljeni. — Nov most. Pri Marofu delajo nov most, ki bo vezal državno cesto z ledinsko. Dosedanji leseni je edini, ki je ostal po veliki povodnji l. 1926.

Odlikovanje. Sv. oče je imenoval za svojega hišnega prelatu msgr. Frančiška Mariniča, častnega kanonika goriskega stolnega kapitlja. Cestitamo!

Raspisani župniji. S smrtjo msgr. I. Abramca in župnika V. Aljančiča osirotili župniji Pevma in Kred sta razpisali. Prošnje je treba vložiti do 8. septembra ob 12 dopoldne na goriskega nadškofa.

Trst med svetovno vojno. (Trieste durante la guerra mondiale). Pod tem naslovom, seveda samo italijanskim, je izšla knjiga, ki jo je spisal Giuliano Gaeta. Pisatelj deluje dogodke že iz precejšnje oddaljenosti in ne govori o svojih osebnih doživetjih. Za zgodovino tistih časov bo imela knjiga zato večjo vrednost kot razne druge, ki so že izšle.

Gorica praznuje. Od 8. do 16. avgusta se vrše v Gorici številne svečanosti, ki naj praznujejo osvoboditev Gorice izpod vlade dvoglavega av-

Kodak Panatomic film

Idealen pankromatski univerzalni film za vsak motiv

za vsako letno dobo

za vsako svetlobo

za vsakega amaterja

KODAK PANATOMIC FILM — FILM BREZ RIZIKA

Sport

Na poti v London

London

Občni zbor Tujsko prometne zveze

Maribor, 11. avgusta.

V današnjem »Slovenec« smo obširno poročali o delovanju Tujskoprometne zveze v Mariboru na podlagi poročila, ki ga je izdal zveza v tiskani brošuri na današnji občni zbor.

Občni zbor je bil danes v dvorani hotela »Orbel« ter se ga je udeležilo od 69 članskih gdnin 24 delegatov. Vodil ga je predsednik gosp. inž. Stajner, ki je pozdravil inšpektorja trgovinskega ministrstva g. Joso Grčarjevega, zastopnika banke uprave okrajnega glavarja dr. Biška, zastopnika banskega turističnega sveta Sottlerja, delegata banske uprave inž. Benka, okr. glavarja Eileka, zastopnika ljubljanske železniške direkcije dr. Jegliča, narodnega poslanca dr. Vebela, predstojnika mariborske mestne policije dr. Trstenjaka, zastopnika mestne občine mariborskega ravatelja Rodoska, šefa glavnega kolodvora Perneta, ravatelja »Zdravila« Rogoska, Slatina, Kračmerja in »Zdravila« Dobrna dr. Štera, zastopnika mesta Celja mag. ravatelja Šubica, zastopnika Ptuj mag. ravatelja Zavadlala, župana Hartnerja, iz Murske Sobotice zastopnika slovenskega mesta Kranjskega ravatelja »Putnika« iz Beograda dr. Peršeta in ravatelja ljubljanske zveze za tujski promet dr. Žilka. Zahvalil se je nato mariborski mestni občini, da je dobila Tujskoprometna zveza reprezentativne prostore v mestnem gradu, nekaj občin za povečanje paviljona v Celju in ptujski občini, ker je omogočila ustanovitve s. p. družnice Tujskoprometne zveze, ki se je osnovala v Ptuj in dobila poslovne prostore v ptujskem magistratu.

Ravnatelj Looč je nato podal obširen pregled poslovanja v lanskem letu, zlasti z ozirom na zboljšanje tujskoprometnih razmer, o propagandnem in komercialnem delu, o notranji organizaciji in programu za prihodnje poslovno leto. Poudarjal je zlasti potrebo stalnih in zadostnih dotacij Tujskoprometni zvezi za vzdrževanje tujskoprometne službe in propagande.

Ostanke štofov

za modre obleke in posamezne blate, razne ostanke volnenega blaga za damske obleke in kostume, za plačila, kakor tudi vse vrste manufakturne blago razprodaja po globoko znižanih cenah pred vseljitvijo v nov lokal, Ljubljana

F. I. Goričar, Ljubljana
Sv. Petra cesta 29.

Občni zbor se nato, pozdravil zastopnik Zveze gostilničarskih združenj Berht, zastopnik Ptuj mag. ravatelja Zavadlala, ki je poročal tudi o vprašanju zboljšanja naših cest ter je obžaloval, da je severni del Slovenije v tem pogledu zapostavljen, tako da smo izgubili zaradi slabih cest tranzitni promet Italija-Madžarska. Za mariborsko občino je govoril ravatelj Rodoska, za zvezo za tujski promet v Ljubljani dr. Žilek, za celjsko mestno občino ravatelj Šubica, ki je posebej opozoril na nevarnost omedlitvenja naših rek po industriji ter o telefonski misli v naših krajih.

Ob zaključku je bila razprava o prošnji, ki se bo udeležila šele potem, ko bo rešeno vprašanje dotacij. Članarina se bo spoznavno pomoče doletela. Pri nadomestnih volitvah v upravni in nadzorni odbor pa so bili zopet izvoljeni dosedanjí predstavniki. Prihodnje leto, poče, vsemu upravni, nemu odboru funkcije, doba ter bodo nove volitve.

Nagradno žrebanje »Slovenca« na Mariborskem tednu

»Slovenec« razpisuje na Mariborskem tednu, ki bo od 6. do 15. avgusta, posebno nagradno žrebanje. Pogoji: Vsek, kdor bo karkoli na razstavnem prostoru M. T. (bodil v trafikah, ki so na razstavnem prostoru, bodil v priključkih osnovne šole, kjer bo razstava »Slovenca« kupil v času M. T., to je od 6. do 15. avgusta t. l. »Slovenca«, naj zahteva in prospekt, na katerem bo posebna številka. Prospekt s številko naj vsek dobro pripravi. Dne 17. avgusta t. l. ob 18.30 v podružnici »Slovenca« v Mariboru žrebanje pred komiteto treh rednih naročnikov »Slovenca«.

Darila so:

- Leopoldina (dobavila tista trdnja), Jan. urar, Grajski trg v Mariboru,
- zapestna ali žepna ura (po izbori, dobavila tista trdnja),
- kovčeg (dobavila trdnja Jak. Lah, Maribor, Glavni trg 2),
- lepa odeja (dobavila tista trdnja),
- damška torbica (dobavila tista trdnja),
- 18 kročnikov (dobavila trdnja Korošič, Koroška cesta 4, Maribor),
- kavni servis (dobavila tista trdnja),
- vinški servis (dobavila tista trdnja).

Na Mariborskem tednu lahko kupujete »Slovenca« Vsek in v »Slovenca« vsek lahko prične, lepo na grad.

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din; število oglasov določa Društvo slovenskega jezika, ki se redno objavlja. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. Mali oglas se plačuje tako pri naročilu, pri oglasih reklamiranih zveza se računa enokrat, 3 mm visoka črtna vrstica po 3 din. Za plačane odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Modistinja

samostojna, spretna, išče službo v septembru. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 12.666. (a)

Frizerko

dobro, zmerno samostojnega dela, sprejme Rozman V. Kranj. (b)

Hišnice in konjem

izveščane za vožnjo hlobov iz gozda — sprejme Parha žaga Rog d. z. o. z. Podstenica, posta Toplice pri Novem mestu. (b)

Službo dbe

Prodajna
kupni takoj in plača najbolje

HRANILNE KNJIZICE
bank in hranilnic

VREDNOSTNE PAPIRJE
3% obveznice, bone in srečke, dolnice itd.

VALUTE VSEH DRZAV
PRODAJA SREČK državne razr. loterije

Posedstva

Parcela

skupno ali razparcelirana, v izmeri ca. 8000 m², napredaj. Lega ob novi dravnini in banovinski cest. Pogoji ugodni. Električna, vodovod poleg. Polje za: Vizmarja 100.

Rakete

topiče, bengalski ogenj itd. — dobite v železniški Fr. Stupica, Ljubljana, Gospodarska 1. (1)

Prodajno

KOLESA

najnovejši letošnji modeli v največji izbiri napredaj po neverjetno nizkih cenah

Nova trgovina

Ljubljana - Tyrševa cesta 36 (nasproti Gospodarske zveze)

Prvovrstno kislo zelje v sodih po 25, 50 in 100 kg razposilja I. Oražem, Ljubljana, Moste, telefon 48-22. (1)

Službo iščejo

Gepelj

močan, dobro ohranjen, poeni prodaja Azman, Suha 15, Kranj. (1)

Kappel pisalni stroji

prijačo o odličnih izdelkih nemških tovarn. — Pisalni stroji za pisarno in potovanje. Najmodernejša oprema! KLEINDIENST & POSCH Maribor, Aleksandrova 44